

OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALAR TAJRIBASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARINI RIVOJLANTIRISH

Berdiyev Sunnatullo Alikulovich

Shahrisabz davlat pedagogika instituti
assistant-o'qituvchi

E-mail: sunnatulloberdiyev22@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur tadqiqotda oliy ta'lim muassasalarida talabalar tajribasini boshqarishning zamonaviy yondashuvlari o'rganildi. Tadqiqot davomida talabalar jalb etilishi, akademik va ijtimoiy integratsiya, talaba ovozi hamda qo'llab-quvvatlash xizmatlarining o'zaro bog'liqligi tahlil qilindi. Kahu, Nelson va Tinto nazariyalari asosida talabalar tajribasini boshqarishning konseptual modeli shakllantirildi. Xalqaro so'rovnoma natijalari akademik qo'llab-quvvatlash, ta'lim muhiti va talabalar bilan hamkorlik ta'lim sifati hamda qoniqish darajasiga ijobiy ta'sir ko'rsatganini tasdiqladi. Shuningdek, o'quv tahlili va raqamli vositalardan foydalanish talabalar ehtiyojlarini aniqlash va boshqaruv qarorlarini takomillashtirish imkonini bergani aniqlandi. Tadqiqot natijalari talabalar markazlashgan boshqaruv mexanizmlarini rivojlantirish uchun amaliy asos yaratdi.

Kalit so'zlar: talabalar tajribasi, student experience, talabalar jalb etilishi, akademik integratsiya, talaba ovozi, oliy ta'lim, o'quv tahlili, ta'lim sifati, qo'llab-quvvatlash xizmatlari, talabalar qoniqishi.

Аннотация

В исследовании были рассмотрены современные подходы к управлению студенческим опытом в высших учебных заведениях. В ходе работы был проведён анализ взаимосвязи вовлечённости студентов, академической и социальной интеграции, студенческого голоса и поддерживающих сервисов. На основе теоретических подходов Каху, Нельсона и Тинто была сформирована концептуальная модель управления студенческим опытом. Результаты международных опросов подтвердили, что академическая поддержка, образовательная среда и сотрудничество со студентами положительно повлияли на качество образования и уровень удовлетворённости обучающихся. Также было установлено, что использование аналитики обучения и цифровых инструментов способствовало выявлению потребностей студентов и совершенствованию управленческих решений. Результаты исследования сформировали практическую основу для развития студентоориентированных механизмов управления в университетах.

Ключевые слова: студенческий опыт, вовлечённость студентов, академическая интеграция, студенческий голос, высшее образование, аналитика обучения, качество образования, поддерживающие сервисы, удовлетворённость студентов, управление.

Abstract

This study examined modern approaches to managing student experience in higher education institutions. The research analyzed the relationships among student engagement, academic and social integration, student voice, and support services. Based on the theoretical frameworks of Kahu, Nelson, and Tinto, a conceptual model for student experience management was developed. International survey results confirmed that academic support, learning environments, and collaboration with students positively influenced educational quality and student satisfaction. The findings also showed that learning analytics and digital tools contributed to identifying student needs and improving management decisions. The study demonstrated that a student-centered approach strengthened institutional effectiveness and supported sustainable educational development. The research results provided a practical foundation for improving student experience management and enhancing the quality of higher education services.

Keywords: student experience, student engagement, academic integration, student voice, higher education, learning analytics, educational quality, support services, student satisfaction, management.

KIRISH

Oliy ta'lim tizimining keng qamrovli kengayishi talaba bilan muassasa o'rtasidagi munosabatlarni yangicha tushunishni taqozo etadi. O'zbekistonda 18-23 yoshli aholining oliy ta'lim bilan qamrovi 2024/2025 o'quv yili boshida 47,7 foizga yetdi va ushbu ko'rsatkich 2014 yilga nisbatan 40,9 foiz punktga oshdi [12]. Qamrovning bunday jadal kengayishi muassasalar oldiga talabalar sonining ko'payishini sifatli ta'lim tajribasi bilan uyg'unlashtirish vazifasini qo'yadi.

Islohotlarning izchilligi miqdoriy o'zgarishlarda yaqqol ko'rinadi. 2017 yildan boshlangan o'zgarishlar davomida oliy ta'limga qamrov taxminan to'qqiz foizdan qirq ikki foiz atrofiga ko'tarildi, talabalar soni esa qariyb 250 ming nafardan 1,5 million nafarga yaqinlashdi [13]. Muassasalar tarmog'i ham sezilarli kengaydi: 2018-2024 yillarda oliy ta'lim muassasalari soni 77 tadan 205 taga yetib, ularning tarkibida 116 davlat, 67 nodavlat va 31 xorijiy universitet filiali shakllandi [14]. Bunday diversifikatsiya xalqaro tajribada sinovdan o'tgan boshqaruv yechimlarini milliy kontekstga moslashtirish uchun keng imkoniyat ochadi.

Talabalar tajribasi (student experience) tushunchasi ta'lim jarayonining o'quv mashg'ulotlaridan tashqari, qabul bosqichidan bitirishgacha bo'lgan butun yo'lni qamrab oladi. Buyuk Britaniya universitetlari amaliyotida ishlab chiqilgan xaritalash modeli ushbu tajribani to'rt o'zaro bog'liq sohaga - asosiy o'quv jarayoni, qo'shimcha faollik orqali shakllanadigan hamjamiyat, qo'llab-quvvatlovchi xizmatlar va talaba ovozi orqali ta'limni rivojlantirishga - ajratadi [6]. Yaxlit qarash boshqaruv qarorlarini o'zaro bog'lash va talabaning ta'limga jalb etilishini izchil oshirish imkonini beradi.

Talabaning ta'limga jalb etilishi (student engagement) ilmiy adabiyotda o'quv natijalari va talabaning saqlanishi bilan mustahkam bog'langan markaziy omil sifatida e'tirof etiladi [1]. Jalb etilish darajasini boshqarish talabaning xulq-atvori, hissiy holati va kognitiv faolligini institutsional amaliyot bilan muvofiqlashtirishni talab qiladi.

Maqolaning maqsadi talabalar tajribasini boshqarishning zamonaviy nazariy yondashuvlarini yagona konseptual ramkada umumlashtirish, ularni xalqaro so‘rovnomama’lumotlari bilan asoslash va O‘zbekiston oliy ta’lim muassasalari uchun tatbiqqa yaroqli takliflar shakllantirishdan iborat.

ADABIYOTLAR SHARHI

Talabaning jalb etilishi bo‘yicha nazariy bahslarda to‘rtta asosiy yondashuv ajratiladi: xulq-atvorga oid, psixologik, ijtimoiy-madaniy va yaxlit qarash. Kahu ushbu yondashuvlarning kuchli jihatlarini birlashtiruvchi konseptual ramkani taklif etib, jalb etilish holatini uni keltirib chiqaruvchi omillar va uning natijalaridan ajratib ko‘rsatadi [1]. Bunday tafovut boshqaruv nuqtai nazaridan ahamiyatli, chunki muassasa bevosita omillar va natijalarga ta’sir ko‘rsata oladi, jalb etilishning o‘zi esa talabaning ichki psixo-ijtimoiy holati bo‘lib qoladi.

Keyingi izlanishlar ushbu ramkani “ta’limiy interfeys” tushunchasi bilan to‘ldirdi. Kahu va Nelson talaba xususiyatlari hamda institutsional tuzilmalar o‘zaro kesishadigan makonni jalb etilish yuzaga keladigan yoki so‘nadigan asosiy nuqta sifatida belgilaydi [2]. Interfeys metaforasi muassasaning aniq nima qilishi kerakligini - talabaning o‘ziga ishonchi, hissiy aloqasi va mansublik tuyg‘usini mustahkamlashni - ko‘rsatib beradi.

Trowler va hamkasblari interfeys modelini amaliyotga yo‘naltirib, jalb etilishning ko‘p qatlamli, o‘zgaruvchan va kontekstga bog‘liq tabiatini chuqurroq yoritadi [3]. Ularning konseptual hissasi jalb etilishning “qora quti”sini ochishga, ya’ni omillar bilan natijalar orasidagi mexanizmlarni nazariy asoslashga qaratilgan. Konseptsiyaning umumlashtirilgan talqini esa jalb etilishni yaxlit tizim sifatida tushunishni mustahkamlaydi [5].

Talabaning saqlanishi masalasida Tintoning integratsiya nazariyasi paradigmal ahamiyatga ega bo‘lib qolmoqda. Unga ko‘ra, talabaning ta’limni davom ettirishi yoki tark etishi akademik va ijtimoiy integratsiya darajasi bilan belgilanadigan uzluksiz jarayon hisoblanadi [4]. Ushbu nazariya talabalar tajribasini boshqarishda akademik qo‘llab-quvvatlash va ijtimoiy aloqa muhitini birgalikda rivojlantirish zaruratini asoslaydi. Talabalar tajribasini muassasa miqyosida xaritalovchi amaliy ramka nazariy konstruktarni real boshqaruv vositasiga aylantirish imkonini beradi [6].

Raqamli o‘zgarishlar boshqaruvga yangi vositalar olib kirdi. O‘quv tahlili (learning analytics) talabaning raqamli izlarini ma’noli bilimga aylantirib, monitoring, bashorat, aralashuv va shaxsiylashtirish vazifalarini bajaradi [11]. Talabalarning matnli izohlarini avtomatlashtirilgan baholashga mo‘ljallangan chuqur o‘qitishga asoslangan ramka katta hajmdagi sifat ma’lumotlaridan boshqaruv qarorlari uchun qimmatli xulosalar olishga xizmat qiladi [10].

METODOLOGIYA

Tadqiqot nazariy-konseptual xususiyatga ega bo‘lib, hujjatlarni o‘rganish va ilmiy manbalarni izchil umumlashtirish usuliga tayanadi. Manbalar uchta mezon asosida tanlandi: nazariy asoslanganlik, xalqaro ilmiy jurnallarda yoki rasmiy statistik tashkilotlar tomonidan e’lon qilinganlik hamda ochiq kirish imkoniyati.

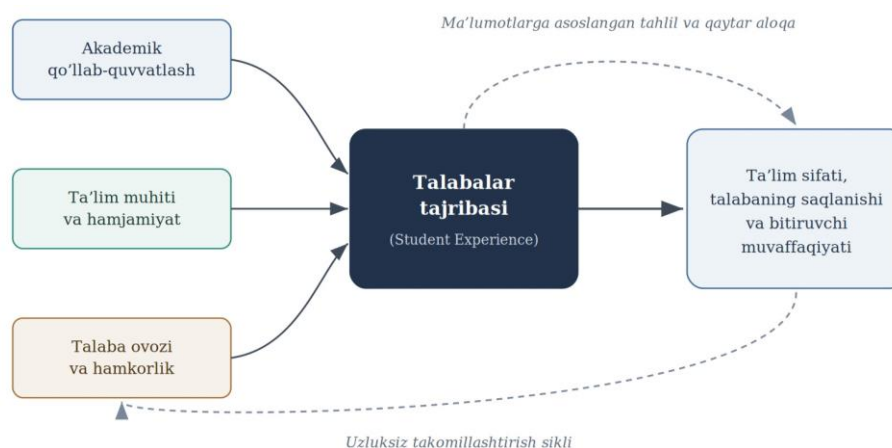
Konseptual asosni talabaning jalb etilishi bo'yicha tayanch nazariy ish [1], uning ta'limiy interfeys orqali rivojlantirilishi [2], amaliyotga yo'naltirilgan kengaytmasi [3] va integratsiya nazariyasi [4] tashkil etdi. Talabalar tajribasini yaxlit tizim sifatida talqin qiluvchi [5] hamda uni muassasa miqyosida xaritalovchi [6] ramkalar tahlil doirasini kengaytirdi. Raqamli vositalarga oid manbalar o'quv tahlili [11] va avtomatlashtirilgan izoh tahlili [10] yo'nalishlarini qamrab oldi.

Empirik dalil sifatida Buyuk Britaniyaning Milliy talabalar so'rovnomasi (National Student Survey) natijalari jalb etildi, chunki u dunyodagi eng yirik talaba so'rovnomalardan biri hisoblanadi va izchil metodologiyaga ega [7]. So'rovnomaning tematik ko'rsatkichlari mustaqil manbalar orqali qiyoslab tekshirildi [8], regional taqqoslash ma'lumotlari esa alohida manbadan olindi [9]. O'zbekiston oliy ta'limining miqdoriy o'zgarishlari rasmiy statistik ma'lumotlardan [12], islohot tahlilidan [13] va transformatsiya sharhidan [14] to'plandi.

Tahlil ikki bosqichda olib borildi. Birinchi bosqichda nazariy manbalar konseptual sintez orqali talabalar tajribasini boshqarishning yaxlit modeliga birlashtirildi. Ikkinchi bosqichda model xalqaro so'rovnoma ma'lumotlari bilan solishtirilib, uning amaliy izohlovchi quvvati baholandi. Yondashuvning asosiy yo'nalishi nazariy bo'lib, undan kelib chiqadigan amaliy takliflar muassasaviy tatbiq darajasida shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Nazariy manbalarning sintezi talabalar tajribasini boshqarishni uchta o'zaro bog'liq o'lcham asosida tasvirlash imkonini berdi: akademik qo'llab-quvvatlash, ta'lim muhiti va hamjamiyat hamda talaba ovozi va hamkorlik. Birinchi o'lcham Tintoning akademik integratsiya tushunchasiga [4], ikkinchisi ijtimoiy integratsiya va mansublik tuyg'usiga [4], uchinchisi esa talabani ta'lim sifatini rivojlantirishda sherik sifatida ko'radigan yondashuvga [6] mos keladi. Uch o'lchamning o'zaro ta'siri Kahu va Nelson ta'riflagan ta'limiy interfeysda yuzaga keladi [2]. Modelning markazida boshqariladigan talabalar tajribasi, uning chetida esa o'quv tahliliga asoslangan qaytar aloqa sikli joylashadi [11]. Modelning umumlashtirilgan ko'rinishi 1-rasmda keltirilgan.

1-rasm. Talabalar tajribasini boshqarishning yaxlit modeli¹

¹ [2], [4], [6] va [11] manbalar asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan

Modelning izohlovchi quvvatini baholash uchun NSS 2024 natijalari jalb etildi. So‘rovnomada qariyb 346 ming bitiruvchi kurs talabasi qatnashdi va javob darajasi 72,3 foizni tashkil etib, so‘nggi yigirma yildagi eng yuqori ko‘rsatkich bo‘ldi [7]. Bunday faollik talabalarning fikr bildirishga tayyorligini va talaba ovozi o‘lchamining boshqaruvdagi amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi. Asosiy tematik ko‘rsatkichlar 1-jadvalda umumlashtirilgan.

1-jadval

NSS 2024 ning tanlangan tematik ko‘rsatkichlari¹

Ko‘rsatkich (NSS 2024)	Ijoby javob, foizda	Manba
So‘rovnomaga javob berish darajasi	72,3	[7]
“Mening kursimdagi o‘qitish” (Angliya)	85,3	[7]
Talaba ovozi (Angliya)	74	[7]
O‘qituvchilarning tushuntirish mahorati	91	[8]
Akademik qo‘llab-quvvatlashdan qoniqish	85	[8]
Ruhiy farovonlik axborotining yetkazilishi	78,6	[8]
Umumiy qoniqish (Uels)	79,8	[9]
Umumiy qoniqish (Shotlandiya)	78,1	[9]

1-jadval ma’lumotlari talabalar tajribasining akademik o‘lchami yuqori baholanganini ko‘rsatadi: o‘qituvchilarning tushuntirish mahoratini 91 foiz talaba ijoby baholadi [8], akademik qo‘llab-quvvatlashdan qoniqish 85 foizdan oshdi [8]. Talaba ovozi o‘lchami nisbatan past - Angliyada 74 foiz - bo‘lib qoldi, biroq u oldingi yilga nisbatan o‘ydi [7]. Bunday tafovut model taklif etgan uchinchi o‘lcham, ya’ni talaba bilan hamkorlik mexanizmlarini mustahkamlash zaruratini empirik jihatdan asoslaydi.

Ta’lim muhiti o‘lchami farovonlikni qo‘llab-quvvatlovchi xizmatlar bilan chambarchas bog‘liq. Ruhiiy farovonlik xizmatlari to‘g‘risidagi axborotning yetkazilishini 78,6 foiz talaba ijoby baholadi va ushbu ko‘rsatkich bir yil ichida o‘ydi [8]. Hududiy taqqoslash umumiy qoniqish ko‘rsatkichining barqaror o‘shishini tasdiqladi: Uelsda u 75,2 foizdan 79,8 foizga, Shotlandiyada esa 77,1 foizdan 78,1 foizga ko‘tarildi [9]. Ko‘rsatkichlarning bir yo‘nalishda o‘shishi uch o‘lchamning o‘zaro mustahkamlovchi tabiatini tasdiqlaydi.

Olingan natijalar O‘zbekiston konteksti bilan bog‘langanda alohida amaliy ahamiyat kasb etadi. Qamrovning 47,7 foizga yetishi [12] va talabalar sonining bir necha barobar o‘shishi [13] talabalar tajribasini tizimli boshqarishni institutsional ustuvorlikka aylantiradi. Muassasalar tarmog‘ining kengayishi hamda xorijiy filiallarning ko‘payishi [14] xalqaro modellarni milliy kontekstga moslashtirish uchun qulay zamin yaratadi. O‘quv tahlili vositalari talabaning ta’limdan uzoqlashish xavfini erta aniqlash va aralashuvni shaxsiylashtirish imkonini beradi [11], katta hajmdagi talaba izohlarini avtomatlashtirilgan baholash esa boshqaruv qarorlarini dalillarga asoslashga xizmat qiladi [10].

¹ Manbalar asosida muallif ishlanmasi

XULOSA VA TAKLIFLAR

Talabalar tajribasini boshqarish nazariy jihatdan jalb etilish, integratsiya va xizmat sifati konsepsiyalarining uyg'unligiga, amaliy jihatdan esa akademik qo'llab-quvvatlash, ta'lim muhiti va talaba ovozi o'lchamlarining muvozanatiga tayanadi. Xalqaro so'rovnoma ma'lumotlari akademik o'lcham yuqori, talaba ovozi o'lchami esa nisbatan past baholanganini ko'rsatdi [7]; bu holat hamkorlik mexanizmlarini kuchaytirishni ustuvor yo'nalish darajasiga ko'taradi.

Muassasalar uchun quyidagi takliflar shakllantirildi. Birinchidan, talabalar tajribasini muassasa miqyosida xaritalash va uni amaliy boshqaruv vositasiga aylantirish maqsadga muvofiq [6]. Ikkinchidan, akademik va ijtimoiy integratsiyani birgalikda mustahkamlovchi qo'llab-quvvatlash xizmatlarini joriy etish talabaning saqlanishini oshiradi [4]. Uchinchidan, talaba ovozini qaror qabul qilish jarayoniga muntazam jalb etadigan hamkorlik tartiblarini o'rnatish zarur [2]. To'rtinchidan, o'quv tahlili vositalaridan saqlanish xavfini erta aniqlash va aralashuvni shaxsiylashtirish uchun foydalanish samaradorlikni kuchaytiradi [11]. Beshinchidan, talaba izohlarini avtomatlashtirilgan baholash boshqaruv qarorlarini dalillarga asoslashga imkon beradi [10].

Ushbu yondashuvlarning izchil tatbiqi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati, talabaning saqlanishi va bitiruvchi muvaffaqiyatini mustahkamlashga xizmat qiladi. Kelgusi izlanishlar taklif etilgan modelni milliy so'rovnoma ma'lumotlari asosida empirik tekshirishga yo'naltirilsa, natijalarning amaliy qiymati yanada ortadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Kahu, E. R. (2013). Framing student engagement in higher education. *Studies in Higher Education*, 38(5), 758-773. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03075079.2011.598505>
2. Kahu, E. R., & Nelson, K. (2018). Student engagement in the educational interface: understanding the mechanisms of student success. *Higher Education Research & Development*, 37(1), 58-71. https://www.researchgate.net/publication/318123542_Student_engagement_in_the_educational_interface_understanding_the_mechanisms_of_student_success
3. Trowler, V., Allan, R. L., Bryk, J., & Din, R. (2022). Pathways to student engagement: beyond triggers and mechanisms at the engagement interface. *Higher Education*, 84, 761-777. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10734-021-00798-1>
4. Tinto, V. (1975). Dropout from Higher Education: A Theoretical Synthesis of Recent Research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89-125. <https://doi.org/10.3102/00346543045001089>
5. Picton, C., & Baik, C. (2024). Conceptualising Student Engagement in Higher Education. *Student Success*, 15(2). <https://studentsuccessjournal.org/index.php/studentsuccess/article/view/3710>

6. Mapping the Student Experience: A Framework for Assessing Student Support, Success, Community and Voice. (2024). Student Success. <https://studentsuccessjournal.org/index.php/studentsuccess/article/view/2866>

7. Office for Students. (2024). Students across the UK share their views in the National Student Survey 2024. <https://www.officeforstudents.org.uk/news-blog-and-events/press-and-media/students-across-the-uk-share-their-views-in-the-national-student-survey-2024/>

8. Advance HE. (2024). Office for Students (OfS) National Student Survey 2024. <https://www.advance-he.ac.uk/knowledge-hub/office-students-ofs-national-student-survey-2024>

9. Times Higher Education. (2024). National Student Survey 2024: UK universities improve across the board. <https://www.timeshighereducation.com/news/national-student-survey-2024-solid-heartbeat-upward-trend>

10. Ngwira, B., Gobin-Rahimbux, B., & Gooda Sahib, N. (2023). A Deep-Learning Framework for Analysing Students' Review in Higher Education. Education Research International. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10036190/>

11. Learning Analytics for Data-Driven Decision Making: Enhancing Instructional Personalization and Student Engagement in Online Higher Education. (2023). https://www.researchgate.net/publication/374575304_Learning_Analytics_for_Data-Driven_Decision_Making_Enhancing_Instructional_Personalization_and_Student_Engagement_in_Online_Higher_Education

12. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan. (2025). Higher education enrollment increased by 40.9 percentage points. <https://stat.uz/en/press-center/news-of-committee/61150-oliy-ta-limga-qamrov-40-9-ga-oshgan-3>

13. Higher Education Strategy Associates. (2026). Uzbekistan's Higher Education Boom. <https://higheredstrategy.com/uzbekistans-higher-education-boom/>

14. The Asia Today. (2025). Higher Education Transformation in Uzbekistan: Strengths, Opportunities, and the Way Forward for New Uzbekistan. <https://theasiatoday.org/essays/higher-education-transformation-in-uzbekistan-strengths-opportunities-and-the-way-forward-for-new-uzbekistan/>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhih:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, aprel, 4-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Bot:

[@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**